

**OBSERWATORIUM ASTRONOMICZNE
UNIwersYTETU IM ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU**

Prof. dr Fryderyk KOEBCKE

(1909 - 1969)

**MATERIAŁY
I
SZKICE**

NR. 5

OPRACOWANIE

Dr Wł. Naskręcki

POZNAŃ , 1995

Spis treści

L.p.		Str
1.	Życiorys i przebieg pracy zawodowej	3
2.	Dane o zatrudnieniu	5
3.	Pełnione funkcje	5
4.	Konferencje i wyjazdy zagraniczne	5
5.	Udział w ekspedycjach	5
6.	Inne funkcje i udziały	5
7.	Zajęcia dydaktyczne	6
8.	Wykaz studentów słuchaczy i magistrantów astronomii Prof. dr F.Koebcke	6
9.	Wykaz doktorantów Prof.dr F.Koebcke	7
10.	Wykaz recenzji habilitacyjnych	7
11.	Odznaczenia	7
12.	Wykaz publikacji naukowych Prof. dr F. Koebcke	8
13.	Wykaz prac naukowych F.Koebckego (niedrukowanych)	12
14.	Zdjęcia fotograficzne Prof. dr F.Koebcke	14
15.	Wspomnienia pośmiertne; - "Fryderyk Koebcke", H.Hurnik, Postępy Astronomii, Vol.9, Nr.3, p.305-306, - "Przemówienie wygłoszone w dniu 8 lutego 1969 r. przed Aulą UAM na uroczystym pożegnaniu zmarłego przez Senat UAM", J.Witkowski, Postępy Astronomii, Vol.9, Nr.3, p.306-308, - "F. Koebcke", Urania, 1969, Nr.12, 'Z karty żałobnej',	16
16.	Kopie dokumentów	21-35

Wykaz załączonych dokumentów (kopie), dotyczących
Prof. dr F.Koebcke

- [1] Dokument urodzenia
- [2] Tymczasowe zaświadczenie o egzaminie dojrzałości
- [3] Świadectwo pracy praktykanta
- [4] Kopia strony pierwszej indeksu studenta
- [5] Odpis skrócony aktu małżeństwa
- [6] Mianowanie na adiunkta z dnia 9.8.1937 r.
- [7] Mianowanie na adiunkta z dnia 11.7.1945 r.
- [8] Mianowanie na Współpracownika Komisji Astron. PAN
- [9] Powołanie na etat wykładowcy z dnia 19.2.1948 r.
- [10] Powołanie na adiunkta z dnia 16.10.1950 r.
- [11] Pismo CKK z dnia 31.1.1955 r. o przyznaniu tytułu docenta
- [12] Pismo PTPN z dnia 18.11.1956 r. powołania na członka Komisji Matematyczno-Przyrodniczej
- [13] Pismo CKK z dnia 14.4.1959 r. o przyznaniu tytułu profesora nzw.
- [14] Własnoręcznie napisany życiorys
- [15] List gratulacyjny Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 15.6.1962 r.

1. Życiorys i przebieg pracy zawodowej

Fryderyk Juliusz Jerzy Ildefons **KOEBCKE** urodził się 14.10.1909 r. w Odolanowie k/Ostrowa Wlkp. Ojciec Fryderyk, matka Maria z d.Żuromska.

Naukę w szkole średniej rozpoczął w Gimnazjum im. Kołłątaja w Krotoszynie w 1918-22 r. Ukończył zaś Gimnazjum Matematyczno - Przyrodnicze w Katowicach , zakończone maturą 16 czerwca 1928 r.

Następnie rozpoczyna pracę jako praktykant w Królewskiej Hucie (obecnie Huta Pokoju) w Katowicach w okresie od 4.8. - 31.8.1928 r.

W październiku 1928 r. Fryderyk Koebcke zapisuje się na wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Poznańskiego, gdzie studiuje astronomię. W okresie studiów w 1931 r. zostaje zatrudniony w Obserwatorium jako asystent wolontariusz. Studia kończy już po 9 semestrze, uzyskując stopień mgr astronomii na podstawie pracy "Definitywna orbita komety 1930 I (Peltier - Schwassmann - Wachmann)".

Dyplom ukończenia studiów astronomicznych Nr 160 uzyskał 28 marca 1933r. Już od 1.1.1933 r. F. Koebcke zostaje zatrudniony w Obserwatorium Astronomicznym jako młodszy asystent. 11 sierpnia 1933 r. F.Koebcke zawarł związek małżeński z Anielą Cybińską, nauczycielką z Żnina. Po ślubie młodzi Koebckowie zamieszkali w Obserwatorium.

Stopień naukowy doktora filozofii z zakresu astronomii F.Koebcke uzyskał na podstawie pracy "O zastosowaniu krakowianów w astronomii" w dniu 1.4.1936 r.

Głównymi zainteresowaniami F.Koebckiego były zagadnienia mechaniki nieba w zastosowaniu do komet. Wykonał wiele prac teoretyczno - rachunkowych dotyczących orbit i efemeryd komet. W czerwcu 1936 r. wyjechał razem z Prof. dr J.Witkowskim do Omska na obserwacje całkowitego zaćmienia Słońca ramach ekspedycji organizowanej przez NIA.

W 1937 r. od 1 września obejmuje etat adiunkta, na którym pozostaje do wybuchu wojny.

4 kwietnia 1938r urodził się syn Stanisław. Tuż po wybuchu wojny , obawiając się prześladowań i deportacji Koebckowie w lutym 1940 r. wywożą syna do Świętochowic do siostry Fryderyka.

Po wkroczeniu Niemców do Poznania F.Koebcke wraz z J.Baranowskim zabezpieczają majątek Obserwatorium, szczególnie bibliotekę i narzędzia obserwacyjne.

5 marca 1940 r. Koebckowie zostają wysiedleni z Obserwatorium, wywiezieni do obozu przejściowego na ul. Główną, dalej pociągiem do Janowic n/Wisłą k. Kazimierza.

W trakcie wysiedlania F.Koebcke powiedział do żony znamienne słowa "*pamiętaj, nie płacz przy szkopach*". Ojciec Fryderyka, też Fryderyk, był pochodzenia niemieckiego F.Koebcke bardzo zdecydowanie określił się jako Polak, odmawia wszelkiej pomocy ze strony Niemców, którzy

próbowali jemu pomóc i zniemczyć jego. W momencie, gdy oczekiwał w obozie przejściowym na deportację, Niemcy jeszcze poprzez byłą współpracownicę Obserwatorium Astronomicznego w Poznaniu Edytę Warmbier (niemkę, pracującą od 1937 r. w V kolumnie) poszukiwali F.Koebckego, celem zatrzymania jego w Poznaniu. F. Koebcke wraz z żoną świadomie nie ujawniał się, pozwolił się deportować.

Wywieziono ich w marcu 1940 r. do Janowic. Mieszkali u chłopa, pracowali zaś w majątku Czaplinski, Fryderyk na etacie stróża nocnego. Faktycznie nauczali czworo dzieci Czaplinski. W 1942 r. z pomocą Prof. dr J. Witkowskiego przenieśli się na Stację Obserwacyjną na Łysinie, gdzie Fryderyk Koebcke był obserwatorem i kierownikiem placówki, zaś żona rachmistrzem. Przebywali tam do marca 1944 r. Od marca 1944 r. F. Koebcke został zatrudniony w Obserwatorium Astronomicznym w Krakowie jako obserwator, gdzie pracował do marca 1945 r.

Na początku marca 1945 r. wraca z rodziną do Poznania do Obserwatorium Astronomicznego, gdzie organizuje na nowo prace naukowe, obserwacyjne i dydaktyczne. Powraca do prac teoretyczno - rachunkowych z zakresu mechaniki nieba, szczególnie komet.

W latach 50 - tych włącza się intensywnie do organizowania i budowy Astronomicznej Stacji Szerokościowej PAN w Borowcu. Jest współtwórcą pierwszych w Polsce zegarów kwarcowych i nowoczesnej służby czasu, która w tym czasie dała Zakładowi znaczącą pozycję w świecie. F. Koebcke wspólnie z dr H. Hurnikiem dokonują wielu eksperymentów technicznych; uruchamiają fotoelektryczną rejestrację przebieg gwiazd, budują kamerę Markowitza i modernizują służbę czasu. F. Koebcke włącza się intensywnie w działalność społeczną i administracyjną.

20 grudnia 1954 r. Centralna Komisja Kwalifikacyjna przyznaje F. Koebckemu za cały dorobek naukowy stanowisko docenta, zaś 26 marca 1959 r. tytuł profesora nadzwyczajnego.

W 1958r zostaje powołany na Dziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii. Od 1.9.1959 r. zostaje powołany na Prorektora d/s Nauczania, zaś w II kadencji od 1.10.1962 do 30.9.1965 r. zostaje powołany na Prorektora UAM d/s Nauki.

1 października 1962 r. zostaje mianowany kierownikiem Obserwatorium Astronomicznego. Staje się III Kierownikiem w historii OA. Funkcję tę pełni do 4.9.1967 r., rezygnując z niej ze względu na postępującą chorobę, która doprowadza do amputacji nogi.

F. Koebcke zajmuje się szeroko popularyzacją nauki. Po wojnie w 1949 r. wydaje kilka popularno - naukowych broszur astronomicznych. Prowadzi odczyty, prelekcje i pokazy nieba dla szerokiego grona słuchaczy. Jest autorem tłumaczenia książki "Poradnik miłośnika astronomii" Kulikowskiego, pozycji szczególnie przydatnej miłośnikom astronomii.

F. Koebcke bierze udział w organizowaniu sieci obserwacji Sztucznych Satelitów Ziemi. Wchodzi w zagadnienia teoretyczne ruchu SSZ. Owocem tego jest kilka publikacji naukowych i kilka prac magisterskich.

F. Koebcke ciężko chorując był aktywny do ostatnich swych dni. Prowadził seminarium z mechaniki nieba dla studentów, służył konsultacjami naukowymi wszystkim zainteresowanym. Był zawsze pogodny, służył radą i potrafił zawsze znaleźć kompromis.

Fryderyk KOEBCKE zmarł 4 lutego 1969r. Pochowany został w dniu 8 lutego w Poznaniu na cmentarzu junikowskim z pełnymi honorami przynależnymi temu wielkiemu Człowiekowi i Astronomowi.
--

2. Dane o zatrudnieniu

- Rok 1931 - zatrudniony jako asystent wolontariusz
1.7.1932 r. - zatrudniony na etacie młodszego asystenta
1.9.1937 r. - do wybuchu wojny zatrudniony na etacie adiunkta
3. 1940 r. - wysiedlony z Poznania do Janowic, pracuje w majątku do maja 1942 r.
5. 1942 r. - zatrudniony na etacie obserwatora w Stacji Obserwacyjnej Krakowskiego Obserwatorium Astronomicznego na Łysinie w Lubomirze do marca 1944 r.
3. 1944 r. - zatrudniony w Obserwatorium Astronomicznym w Krakowie na etacie obserwatora do marca 1945 r.
3. 1945 r. - powraca do OA w Poznaniu i zatrudniony na etacie adiunkta do 30.4.1955 r.
1.5.1955 r. - zatrudniony w OA UAM na etacie docenta
1959 r. - zatrudniony równolegle jako adiunkt w ASS w Borowcu do 28.2.1962 r.
1.9.1959 r. - zatrudniony w OA UAM jako profesor nadzwyczajny aż do dnia śmierci 4 lutego 1969 r.

3. Pełnione funkcje

- 1.10.1962 r. - 4.9.1967 r. pełni funkcję Kierownika Obserwatorium Astronomicznego
1.9.1958 r. - 30.8.1959 r. jest Dziekanem Wydziału MFiCh UAM
1.9.1959 r. - 30.8.1962 r. jest Prorektorem UAM d/s Nauczania
1.9.1962 r. - 30.9.1965 r. jest Prorektorem UAM d/s Nauki

Przynależność do organizacji naukowych i pełnione funkcje:

- członek założyciel i członek zarządu Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Astronomii Oddział Poznański, 19.11.1933 r. w Poznaniu
- współpracownik Komisji Astronomicznej PAN od 17.9.1948 r.
- członek Komitetu Astronomicznego PAN od 12.3.1966 - 31.12.1968 r.
- członek Międzynarodowej Unii Astronomicznej (Komisja Nr.31 - Czas)
- członek Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk od 8.11.1956 r.
- członek Towarzystwa Wiedzy Powszechnej
- członek PZPR, TPPR

4. Konferencje i wyjazdy zagraniczne

- 1938 r. - udział w Kongresie Międzynarodowej Unii Astronomicznej w Sztokholmie
1954 r. - udział w " " " " w Rzymie
1954 r. - udział w XI Konferencji Astrometrycznej ZSRR i w otwarciu Obserwatorium Astronomicznego w Pułkowie (18 - 28.5.1954 r.)

6. Inne funkcje i udziały

- udział w międzynarodowych pomiarach długościowych w 1933 r.
- udział w ekspedycji na całkowite zaćmienie Słońca do Omska w okresie 4.6 - 27.6.1936 r.
- udział w Ekspedycji na całkowite zaćmienie Słońca w 1954 r. do Trakiszek k/Suwałk
- organizuje krajowe kolokwium poświęcone Służbie Obserwacji SSZ i ich wykorzystaniu w Poznaniu 29-30.10.1962 r.

- wielokrotny udział w krajowych seminariach mechaniki nieba
- udział w saminariach "Badanie zmian szerokości i ruchów bieguna"
- udział w zjazdach Polskiego Towarzystwa Astronomicznego
- udział w Krajowej Sesji Kopernikańskiej PAN w 1953 r.

7. Zajęcia dydaktyczne

W latach 1933 - 1939 F.Koebcke prowadzi zajęcia (ćwiczenia):

- z mechaniki teoretycznej
- z rachunku liczbowego
- z astronomii praktycznej

W latach 1945 - 1969 F.Koebcke prowadzi głównie zajęcia (wykłady):

- z astronomii matematycznej dla geografów
- z mechaniki nieba
- z astronomii praktycznej
- z teorii orbit
- seminaria z zakresu wybranych zagadnień mechaniki nieba

8. Wykaz studentów słuchaczy i magistrantów astronomii Prof. dr F.Koebckiego

	Nazwisko i imię	Temat pracy magisterskiej
1.	Przybylski Antoni	
2.	Wierziński Stefan	
3.	Hurnik Hieronim	
4.	Kwiek Andrzej	"Przybliżona orbita Posnani"
5.	Szczepański Kazimierz	
6.	Dobrzycki Jerzy	
7.	Domński Ireneusz	
8.	Moczko Janusz	
9.	Galubiński Leszek	
10.	Wiśniewski Wiesław	
11.	Adamanis (Morkowska) Barbara	
12.	Falkiewicz Barbara	
13.	Nowak Stanisław	
14.	Świerkowska Stanisława	
15.	Gębala Stanisław	
16.	Jakś Waldemar	"Porównanie 2-ch metod badania czopów"
17.	Kuźmiński Henryk	
18.	Serafin Ryszard	"Rozwinięcie potencjału newtonowskiego w funkcje sferyczne"
19.	Gniłka Stanisław	"Wybrane zagadnienia z problemu przechwytywania komet"
20.	Naskręcki Władysław	"Budowa fotometru fotoelektrycznego i sprawdzenie jego na gwiazdach typowych"
21.	Prusiński Andrzej	

22.	Schilling Kazimierz	
23.	Miś Kuźmińska Ewa	"Wyznaczenie okresu obrotu ruchu wirowego SSZ Pageosa"
24.	Pukownik (Kurzyńska) Krystyna	"Próba wyznaczenia anomalii kształtu Ziemi z obserwacji łuku SSZ"

9. Wykaz doktorantów Prof. dr F.Koebcke

1. - mgr Mariusz KARLIŃSKI, WSR Katedra Meteorologii, Poznań, 1969 r., temat pracy; " Wpływ faz Księżyca, jego deklinacji i odległości od Ziemi na prędkość wiatru",
- 2 - inż Jerzy BOGUCKI, WSR Poznań, 1960 r., temat pracy; "Zagadnienia przewodnictwa elektrycznego powietrza w powiązaniu z zjawiskami biokosmo - meteorologicznymi",

10. Wykaz recenzji habilitacyjnych

1. dr Stanisław GĄSKA, Toruń UMK,
2. dr Grzegorz SITARSKI, CAMK, Warszawa,
3. dr Maciej BIELICKI, OA UW,
4. dr Hieronim HURNIK, OA UAM,
5. dr Miron GAJ, Uniw. Wrocławski, Instytut Optyki,

11. Odznaczenia

1954r - Medal 10-lecia PRL

1960r - Odznaka honorowa "Zasłużony Popularyzator Wiedzy - TWP"

? - Złoty Krzyż Zasługi

12. WYKAZ PUBLIKACJI NAUKOWYCH

Prof. dr Fryderyka KOEBCKE

L.p	rok	Dane o publikacji
1	1932	Koebcke F., 1932, "Efemeryda komety 1932k (Peltier-Whiple)", <i>Circ. IAU</i> , Nr.401; BZ, 14 , Nr.40,
2	1932	Koebcke F., 1932, "Orbit of comet Peltier-Whiple", <i>Circ. IAU</i> , Nr.401, 404; BZ, 14 , Nr. 40,
3	1933	Koebcke F., Warmbier E., 1933, "Rój meteorów dnia 9.10.1933r", <i>Uranja</i> , 12 , 37-38,
4	1933	Koebcke F., 1933, " Meteor orbit (shower 1933 oct)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 452,
5	1933	Koebcke F., 1933, "Elementy eliptyczne roju meteorów z 9.10.1933r ", <i>Acta Astronomica</i> , Kraków, 2c , 52,
6	1933	Koebcke F., 1933, "Międzynarodowe prace długościowe w r 1933", <i>Uranja</i> , 12 , 39-40,
7	1933	Koebcke F., 1933, "The definitive orbit of comet 1930 I", <i>Publ. de l'Observatoire Astronomique de l'Universite de Poznan</i> , 2 , fasc.2, 1-7,
8	1933	Witkowski J., Koebcke F., 1933, "La Deuxieme operation internationale des longitudes", <i>Union.Astr.Intern., Assoc. Inter. de Geodesie</i> , p.1-8,
9	1934	Koebcke F. Szeligowski S., 1934, "Die definitive Bahn des Kometen 1905 III", <i>Acta Astronomica</i> , 3c , 57-67,
10	1934	Koebcke F., 1934, "Obserwacje gwiazdy Nowej w Herkulesie", <i>AN</i> , Nr. 6085, 6102, 6131, 6282, Kilonia,
11	1934	Koebcke F., 1934, "Uwagi do pracy E.Tillmana o komecie 1907c", <i>Spraw. Akad. Umiej.</i> , Kraków, 38 , 5,
12	1934	Witkowski J., 1934, Koebcke F., et all...; "Mittelungen uber die Nova 452, 1934 Herculi", <i>AN</i> , 254 , Nr. 6077,
13	1935	Koebcke F., 1935, "Bemerkung zu; F.Kepinski und M. Kowalczewski, Mikrophoto-metrische Messungen des Veranderlichen SU Draconis in den Jahren 1931-1934", <i>Acta Astronomica</i> , 1935, 2c , 105,
14	1935	Koebcke F., 1935, "Coreccted orbit of comet Johnson 1935a", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 521,
15	1935	Koebcke F., 1935, "E.Tilman:Bestimmung der Bahn des kometen 1929d (Wilk)", <i>Acta Astronomica</i> , 2c , 118-119,
16	1935	Koebcke F., 1935, "Zastosowanie aparatu projekcyjnego do pomiaru pozycji gwiazd na kliszach", <i>Spraw. PTPN</i> , Poznań,
17	1935	Koebcke F., 1935, "Zur Berechnung der Mondparallaxe in Aequatoreal-koordinaten ", <i>Acta Astronomica</i> , 2c , 102,
18	1935	Koebcke F., 1935, "Zur Berechnung der Speziellen Storungen in dem Elementen ", <i>Acta Astronomica</i> , 2c , 103,
19	1935	Witkowski J., Pagaczewski J., Koebcke F., 1935, "Fotometryczne obserwacje Nowej Herc w Obs. Astr. Uniw. Poznańskiego w okresie 14.12.34- 12.04.35r" , <i>Spraw. Pozn. Tow. Przyj. Nauk</i> , Nr. 23 , 51-53,

20	1936	Koebcke F., 1936, "Elementy i efemeryda komety 1936a (Peltier)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 587, Kopenhaga, 1936,
21	1936	Koebcke F., 1936, "Orbita prowizoryczna komety 1936a (Peltier)", <i>Corc. IAU</i> , Nr. 591, Kopenhaga,
22	1936	Koebcke F., 1936, "Pozycje komety 1936b (Kaho..)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 611, Kopenhaga,
23	1936	Koebcke F., 1936, "Pozycje komety 1936b (Kaho...)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 608, Koprnhaga,
24	1936	Koebcke F., 1936, "Sur le calcul des ephemerides des satellites de Jupiter", <i>Acta Astronomica</i> , 2c , 145-149 = <i>Publ. Obs. Astr. Poznań</i> , 2 , f.4, 31-38,
25	1936	Koebcke F., 1936, "Zur Frage der Moglichkeit mehrfacher Losungen in der Quadratur bei der parabolischen Bachnbestimmung", <i>AN</i> , 258 , Nr.6169,
26	1936	Koebcke F., 1936, "Zur Notiz der Herren F.Kepinski und M.Kowalczewski", <i>Acta Astronomica</i> , 2c , 131,
27	1937	Koebcke F., Wierzbinski S., 1937, "Pozycja komety 1937c (Wilk)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 643,
28	1937	Koebcke F., Wierzbiński S., 1937, "Orbita i efemeryda komety 1937c (Wilk)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 617,
29	1937	Koebcke F., 1937, "O zastosowaniu krakowianów w astronomii", <i>PTPN Kom. Mat.-Przyrodnicza</i> , Poznań, Seria A, 4 , z.3, 1-32,
30	1937	Koebcke F., 1937, "Obserwacje Nowej CP Lacertae", <i>AN</i> , Nr. 6249, Kilonia,
31	1937	Kwiek A.,Koebcke F.,Dziurla M.,Hurnik H.; "Observations de petites planetes et de cometes faites a l'Observatoire de l'Universite de Poznań", <i>Acta Astr.</i> , 1937r, Vol .4, p. 49-53,
32	1938	Koebcke F., 1938, "Uber Hoene-Wronski's Uberlegungen Himmelsmechanik und deren Wiederaufnahme durch einige neuere Autoren ", <i>Acta Astronomica</i> , 3c , 73,
33	1938	Koebcke F., 1938, "Tablice do wyznaczenia współrz. geograficznych w samolocie", wydano przez III Pułk Lotniczy w Poznaniu,
34	1939	Koebcke F., Pagaczewski J., 1939, "Occultations of stars by the Moon, observed at the Astronomical Observatory of Poznań University 1935-1936, 1939, <i>Acta Astronomica</i> , Seria C, 4 , 9-10,
35	1939	Koebcke F., 1939, " Reduktion von Breitenbeobachtungen im I Vertikal nach der Methode von Struve ", 1939, <i>Acta Astronomica</i> , Seria C, 4 , 22-26,
36	1939	Koebcke F., 1939, "Elementy komety 1939a (Kozik)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 752, Kopenhaga,
37	1939	Koebcke F., 1939, "Kometen", <i>BZ</i> , Nr.16, 69,
38	1939	Koebcke F., 1939, "Nawigacja astronomiczna", cz. podręcznika 'Nawigacja lotnicza' pod red. Pawlikowskiego", Warszawa ,
39	1939	Koebcke F., 1939, "Nordlicht, 1939 Feb 24", BZ , Nr.10, 38,
40	1939	Koebcke F., 1939, "Pozycje komety 1939d (Jurlof-Achmarof-Hassel)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 769, Kopenhaga,

41	1939	Koebcke F., 1939, "Zur Antwort P.P.Demianczuk's in A.A. c.3,143 auf meine Kritik der Wronski'schen Arbeiten auf dem Gebiete der Himmelsmechanik ", <i>Acta Astronomica</i> , 4c , 46,
42	1939	Kwiek A., Koebcke F., 1939, "Observations de petites planetes et de cometes faites a l'Observatoire de l'Universite de Poznań ", 4c , 49
43	1945	Koebcke F., Witkowski J., Wierzbiński S., 1945, "Nova Aquilae", <i>Circ. IAU</i> , Nr.1020,
44	1946	Koebcke F., 1946, "Obserwacje roju meteorów", <i>Circ. IAU</i> , Nr.1066,
45	1946	Koebcke F., 1946, "Occultations of stars by Moon,observed at the Astronomical Observatory of Poznan 1937-1939", <i>Bull. de la Soc.des Amis des Sciences de Poznan</i> , B 7 , 36-38,
46	1946	Koebcke F., 1946, "Pozycja komety Timmers", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 1029,
47	1946	Koebcke F., 1946, "Radiant orbity roju meteotow (Giacibinidy)", <i>Circ. IAU</i> , Nr. 1066,
48	1946	Koebcke F., 1946, "The definitive orbit of Comet 1929 d (Wilk)", <i>Bull. de la Soc. des Amis des Sciences et des Letrres de Poznań</i> , B 7 , 28-35,
49	1947	Koebcke F., Hurnik H., 1946, "Pozycje komety Timmers (1946c)", <i>Circ. IAU</i> , Nr.1078,
50	1947	Koebcke F., 1947, "Elimination of Errors ", <i>Besprechung in Urania</i> , Barcelona, 34 , Nr.220, 221,
51	1947	Koebcke F., 1947, "Elimination of Errors due to Irregularities in the limb of the Moon in the Reduction of Star - Occultations by Comrtie's and Davidson's Methods", <i>Bull. de la Societe des Amis des Sciences de Poznań</i> , B8 ,
52	1947	Koebcke F., 1947, "Kometen", <i>Nachrichtenaff der Astr. Zentralstelle</i> , 1947, 1 , pp.2 , 5,
53	1947	Koebcke F., 1947, "Some remarks on Humerov's and Moshkova's general perturbations of asteroides produced by the inner planets", <i>Bull. de la Societe des Amis des Sciences de Poznań</i> , B8 ,
54	1948	Koebcke F., 1948, " Wyznaczenie przybliżonego momentu czasu wschodu i zachodu Księżyca, gdy dostępne są tylko roczniki astronomiczne lat ubiegłych", <i>Spraw. PTPN za I i II kw. 1948r</i> , 114,
55	1948	Koebcke F., 1948, "Badania nad ruchem komety periodycznej Holmesa.Cz.I", <i>Spraw. PTPN za I i II kw. 1948r</i> , 112-113,
56	1948	Koebcke F.; "Evaluation of Approximate moments of Moonrise and Moonset when only Almanacs of previons Years are Aviable", <i>Bull. de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań</i> , 1948, Seria B, B9, p.149-159,
57	1948	Koebcke F., 1948, "On the Orbits of Comet Holmes (I part)", <i>Bull.de la Societe des Amis des Sciences de Poznań</i> , B9 , 47-56,
58	1949	Koebcke F., 1949, "Fotoelektryczne obserwacje częściowego zaćmienia Słońca z 28.4.1949r", <i>Spraw. PTPN za I i II kw. 1949r</i> , 1,

59	1949	Koebcke F., 1949, "Fotografia i komórka fotoelektryczna w astronomii", Wiedza Powszechna, wydawnictwo popularno-naukowe, Spółd. Wyd. Oświatowa 'CZYTELNIK', 1-35, 1-32,
60	1949	Koebcke F., 1949, "Nowoczesne wyznaczanie czasu", Wiedza Powszechna, wydawnictwo popularno-naukowe, Spółd. Wyd. Oświatowa 'CZYTELNIK', 1-35,
61	1949	Koebcke F., 1949, "O całkowaniu równania przewodnictwa cieplnego w wypadku gdy temperatura powierzchniowa jest daną funkcją czasu", <i>Spraw. PTPN za I i II kw. 1949r.</i> , 1,
62	1949	Koebcke F., 1949, "On a Method of Integration of the one - dimensional Equation of thermal Conductivity, when the Surface temperature is a given Function of Time", <i>Bull. de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań</i> , B10 , 213-221,
63	1949	Koebcke F., 1949, "Photoelectric Observations of the Partial Eclipse of 1949 April 28", <i>Bull. de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań</i> , B10 , 209-212,
64	1949	Koebcke F., 1949, "Pracownia rachunkowa astronoma", Wiedza Powszechna, wydawnictwo popularno-naukowe, 1-32,
65	1949	Koebcke F., 1949, "Zachmurzenie nieba nocnego w Poznaniu", <i>Przegląd Meteorol. Hydrol.</i> , 111-116,
66	1949	Koebcke F., 1949, "Przebieg temperatury w podziemnym schronie Obs. Astronomicznego UP", <i>Przegląd Meteorolog. Hydr.</i> , 60-71,
68	1951	Koebcke F., 1951, "Photographic Observations of Jupiter's Satellites", <i>Bulletin de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań</i> , B 11 , 163-164,
69	1951	Koebcke F., 1951, "Some remarks on Karzer's Refraction tables ", <i>Bulletin de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań</i> , B11 , 160-162,
70	1951	Koebcke F.; "The radius of the Earth's Shadow from Observations of Lunar Eclipses in the Years 1924, 1927, 1931, 1932 ", <i>Bulletin de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań</i> , B11 , 39-57,
71	1952	Koebcke F., 1952, Tłumaczenie książki z j.rosyjskiego " Ćwiczenia z astronomii" Popowa, Bogusławska, PWN, Warszawa,
72	1954	Witkowski J., Koebcke F., Kiełczewski B., 1954, "Obserwuj zaćmienie Słońca 30 czerwca 1954 roku", Warszawa, 1-32,
73	1955	Koebcke F., Domiński I., Moczko J., 1955, "Miejsca średnie gwiazd do wyznaczania czasu metodą obserw. przejść przez południk miejscowy", <i>Rocznik Astronomiczny na rok 1956</i> , PWN,
74	1956	Koebcke F., 1956, "Służba czasu", <i>Rocznik Astronomiczny na rok 1956</i> , 11 , W-wa, PWN, 139-144,
75	1956	Hurnik H., Koebcke F., 1956, "Time Service of the Poznań University Observatory", <i>Bulletin de la Soc. des Amis des Sciences et d. Lettres d. Poznań</i> , B13 ,
76	1956	Koebcke F., 1956, "Der Radius des Erdschattens während der Mondfinsternis von Januar 1954 ", <i>Bull. de la Soc. des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań</i> , B13 ,
77	1956	Koebcke F., 1956, "Wzorcowe sygnały czasu i ich zastosowanie ", <i>Materiały Kom. Naukowego do Spr. Przyg. VIII Sesji CCIR</i> ,

78	1956	Koebcke F., 1956, Tłumaczenie książki z j. rosyjskiego; Poradnik miłośnika astronomii, Kulikowski', PWN, Warszawa, 1-420,
79	1957	Koebcke F., 1957, "Calculation of star distances taking account of interstellar absorption", <i>Acta Astronomica</i> , 7 , z.3, 197-198,
80	1957	Koebcke F., 1957, "Zur Berücksichtigung der Aberation bei definitiven Bahnbestimmungen", <i>Acta Astronomica</i> , 7 , z. 4, 243,
81	1957	Witkowski J., Koebcke F., 1957, recenzja;"B.Dzikiewicz; Zarys astronomii sferycznej i praktycznej dla topografów i geodetów", <i>Post. Astronomii</i> , 5 , z. 2, 111-112,
82	1958	Koebcke F., 1958, "Zur praxis der Differentialformeln der Spharischen Polygonometrie", <i>Acta Astronomica</i> , 8 , z. 2, 71,
83	1958	Koebcke F.; "Zur Praxis der Bearbeitung von Beobachtungsreihen. (Genauigkeit der Zeitbestimmung im Meridian)" <i>Acta Astronomica</i> , 1958, Vol.8, Nr. 3, p. 122,
84	1961	Koebcke F.; "O budowie Wszechświata", Zakłady Prod. Skryptów Politechniki Poznańskiej, 1961r, stron 19,
85	1961	Koebcke F.; "O programie obserwacji szerokościowych", <i>Publ. Inst. Geodezji i Kartografii</i> , Warszawa, Nr.8, p.29-30,
86	1961	Koebcke F.; "Rola Sztucznych Satelitów w badaniach geofizycznych", Wykład inauguracyjny r. akad.1961/62, <i>Życie Szkoły Wyższej</i> , Nr. 10. p.46-56,
87	1961	Koebcke F.; "Słowo wstępne na uroczystej akademii ku czci Prof.dr Stefana Błachowskiego", <i>Przegląd Psychologiczny</i> , Nr.6, p.5-6,
88	1963	Koebcke F., Świerkowska S.; "Tablice do obliczania torów przelotów sztucznych satelitów", <i>Biuletyn Polskich Obs. Sztucznych Satelitów</i> , 1963, Nr. 8, p. 35-42,
89	1967	Koebcke F.; "Opracowanie obserwacji szerokościowych", <i>Materiały i Prace</i> , Zakład Geofizyki PAN, PWN, Warszawa, 1967, p. 29-30,

13. Wykaz prac naukowych F.Koebcke'go (nie drukowanych)

1. "Tablice dla obliczania zakryć gwiazd przez Księżyc oraz paralaks małych planet"
2. "Wykres wysokości gwiazd w zależności od kąta godzinowego"
3. " Wykres równania Keplera"
4. " Wykres dla wyznaczania czasu wschodu i zachodu Słońca "
5. " Efemerydy małych planet i komet "
6. " Tablice refrakcji różnicowej dla pomiarów mikrometrycznych "
7. " Badania nad chodem zegara Schort "
8. " Obserwacje długości geograficznej Obserwatorium Astronomicznego UP "
9. " Częściowe opracowanie obserwacji długościowych "
10. " Opracowanie zaćmienia Księżyca z dnia 2.4.1931 r., 26.9.1931 r. i 14.9.1932 r. "
11. " Opracowanie obserwacji księżycy Jowisza dokonanych przez p.E.Warmbier "
12. " O mechanice niebios Hoene-Wrońskiego "
13. " O równaniach cieczy Hoene- Wrońskiego "
14. " Orbita prowizoryczna komety Johnsona "
15. " O redukcji współrzędnych punktu warkocza komety na płaszczyźnie jej orbit "
16. "Uwzględnienie nierówności brzegów tarczy Księżyca przy opracowaniu obserwacji zakryć

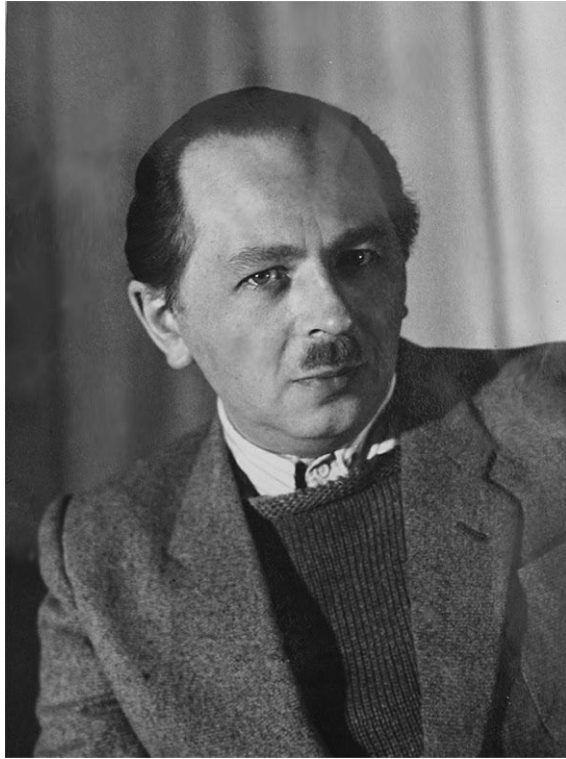
- metodami Comriego oraz Davidsona "
17. " Wyznaczenie szerokości geograficznej Lubomiru "
 18. " Obserwacje jasności komety Fedke "
 19. "Obserwacje i opracowania gwiazd zmiennych "
 20. " Metoda obliczania wschodów i zachodów Księżyca na podstawie Sarosu "

Opracowanie sporządzono na podstawie ;

- **dokumentów archiwum Obserwatorium Astronomicznego UP**
- **dokumentów osobowych archiwum UAM, sygn. 103c/1190 -jako student, sygn. 509/534 - jako pracownik Uniwersytetu**
- **rozmów z żoną Anielą Koebcke**
- **rozmów z Prof. dr Hieronimem Hurnikiem**
- **z własnych spostrzeżeń i spostrzeżeń uczniów F.Koebcke'go**

1995 r.

Wł. Naskręcki

F.Koebcke (rok 1955)

F.Koebcke (rok 1955)

F.Koebcke (rok 1965)

F.Koebcke (rok 1965)

FRYDERYK KOEBCKE

4 lutego 1969 r. zmarł w Poznaniu Profesor Fryderyk Koebcke były kierownik Obserwatorium Astronomicznego UAM, z Obserwatorium i Uniwersytetem Poznańskim związana była cała działalność naukowa i pedagogiczna Zmarłego z wyjątkiem okresu wojny.

Urodzony 14 X 1909 r. w Odolanowie w woj. poznańskim, gimnazjum kończył w Krotoszynie i Kaniwach, gdzie zdał maturę. W 1929 r. podjął studia matematyki na Uniwersytecie Poznańskim, aby wkrótce zmienił specjalność na astronomię. Już w okresie studenckim wykazywał szerokie zainteresowania i umiętność łączenia prac obserwacyjnych i teoretycznych. Zaangażowany jako asystent wolontariusz brał udział we wszystkich przedwojennych przedsięwzięciach Obserwatorium Poznańskiego. Można tu wymienić międzynarodową kampanię długościową 1933 r., ekspedycję zaobserwowaną do Omaka w 1936 r., obserwacje fotometryczne nowicy w Herkulesie, obserwacje mikrometryczne pozycji planetoid i komet. Głównym nurtem pracy była mechanika nieba, a szczególnie wyznaczanie orbit komet. Pierwszą publikacją młodego Koebckego to *Orbita prawdziwa 1931 k (Pellier-Whipple)*. Wśród następujących pozycji w spisie publikacji znalazły się elementy komet, elementy oscylacyjne komet, elementy torów meteorów, orbity definitywne komet. Pierwszą z orbit definitywnych dotyczyła komety 1930 I (Poltier-Schwassmann-Wachtmann); była to praca magisterska. Obok prac rachunkowych znajdujemy i prace czysto teoretyczne, jak *Zur Frage der Möglichkeit mehrfacher Lösungen in der Quadratur bei der parabolischen Bahnbestimmung* i *Zur Berechnung der Spalten Störungen in den Elementen*. Przy wszystkich swoich pracach rachunkowych i teoretycznych Koebcke stosował z dużym wyczuciem talentownego rachmistrza rachunek krakowskiowy. Owocem tego była też Jego praca doktorska *O zastosowaniu krakowianów w astronomii*. W ostatnim okresie przedwojennym znalazł Koebcke czas na kontakt z praktyką, prowadząc w poznańskim pułku lotniczym kurs nawigacji astronomicznej i wydając tablice do wyznaczania współrzędnych astronomicznych w samolocie oraz część astronomiczną podręcznika *Nawigacja lotnicza*. Łącznie, w okresie osiemnastu od chwili zaangażowania jako asystenta wolontariusza do wybuchu wojny, opublikował Koebcke 40 prac. W tym czasie awansował w 1933 r. po ukończeniu studiów na zastępcę asystenta, a w 1937 r. na adiunkta.

W marcu 1940 r. został przez okupanta wysiedlony z Poznania i wywieziony do Jazowic koło Kazimierza. W majątku, w którym znalazł wraz z rodziną schronienie zatrudniony został oficjalnie jako surdus doceny. W rzeczywistości uczył młodzież. W 1942 r. zagrożony dociekliwością niemieckiej żandarmerii skorzystał z pomocy czynnego Obserwatorium Krakowskiego i przenósł się na stację astronomiczną na Lysinie, a w 1944 r. do Krakowa. Już w marcu 1945 r. wrócił wraz z Prof. Witkowskim do Obserwatorium Poznańskiego i poświęcił się w pierwszych tygodniach sprawom organizacyjnym, a szczególnie uruchomieniu przyrządów. Dzięki Jego wcześniejszej zdecydowanej interwencji konserwacyjnej uratowany został zagrożony przez korozję (wybite

szyby ekonomicznej bardzo cenny przyrząd do wymierzania zdjęć pozycyjnych. Natychmiast też powrócił do prac nad orbitami komet i meteorów oraz obserwacji fotograficznych komet. Wynikami tych prac są publikacje w 1946 r. w cykularzach UIA i biuletynach PTPN.

Dzięki Jego rachunkom obserwowaliśmy w pełni do tego przygotowani nadzwyczaj obfity rój Giacobinidów w 1946 r. Następnie powstała orbita definitywna komety Wilk i obszerne prace nad orbitą zagubionej komety Holmes. Równocześnie zajmuje się Koebcke Księżycem i publikuje szereg prac poświęconych zakryciom gwiazd i zaćmieniom Księżycem. Rozwijając się choroba uniemożliwia Mu w coraz większym stopniu prace obserwacyjne. Mimo to nie rezygnuje z krótkich serii obserwacji. W ten sposób publikuje wyniki fotoelektrycznych obserwacji zaćmienia Księżycem i fotograficznych obserwacji satelitów Jowisza. W tej ostatniej pracy zajmował się poprawieniem położenia punktu Berama. Intensywne poszukiwania dróg rozwojowych Obserwatorium skłania Go do prac instrumentalnych w zakresie służby czasu. W ten sposób z Jego inicjatywy i pod Jego kierownictwem rozwijaliśmy najpierw próby fotoelektrycznych obserwacji momentów przejść, a następnie budowę zegarów kwarcowych. Pierwszą z tych prac, już daleko zaawansowaną, trzeba było przerwać wobec kompletnej niemożliwości zakupu potrzebnych elementów. Natomiast zbudowane zegary kwarcowe osiągnęły wysokie w tym czasie parametry. Wobec równoczesnego uzyskania nowego instrumentu przejściowego mógł Koebcke uruchomić pełnowartościową służbę czasu. Praca ta została wkrótce przeniesiona do nowo powstałej Astronomicznej Stacji Szereńkowskiej PAN w Borowcu i kontynuowana tam pod Jego kierownictwem. Mimo coraz większych trudności w chodzeniu, mógł jeszcze uczestniczyć w kongresie Unii Geodezyjnej w Rzymie i uroczystym otwarciu odbudowanego w Pałkowie Obserwatorium. W 1958 r., jeszcze jako docent, wybrany został dziekanem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii UAM. Już w następnym roku wybrany został Koebcke protektorem do spraw nauczania, a na następną z kolei kadencję – protektorem do spraw nauki.

Siedmioletni okres działalności w kierownictwie Uniwersytetu wypełniony był coraz to nowymi obowiązkami. W okresie tym Profesor Koebcke zyskał ogólny szacunek swoją skromnością i bezinteresownością w każdej sytuacji. Ważne były tylko problemy Uczelni jako całości. W ostatnich latach brał udział w pracach satelitarnych Obserwatorium, opracowywał tablice do obliczania efemeryd. Choć choroba nie pozwalała Mu na dużą aktywność, był zawsze gotów do pomocy i dyskusji z czego korzystali nie tylko pracownicy Obserwatorium i AAS w Borowcu, ale też same „klasy-07” z innych ośrodków. Ostatni atak choroby przerwał prace nad katalogiem pola gwiazdowego przewidzianego dla kontroli parametrów optycznych kamer fotograficznych. Śmierć Profesora Koebckego jest niepowetowaną stratą nie tylko dla ośrodka poznańskiego.

Hieronim Harnik

**PRZEMÓWIENIE WYGŁOSZONE W DN. 8 LUTEGO 1969 R. PRZED AULĄ UAM
NA UROCZYSTYM POŻEGNANIU ZMARLEGO PRZEZ SENAT UAM**

Smutek los się dopełnił. Odszedł od nas w sile męskiego wieku uczony wielkiej miary – astronom Fryderyk Koebcke.

Uczed, współpracownik, kolega dzielił ze mną na przestrzeni długich lat jakże

uzupełnił latwie życie polskiego uczącego. Gdy rozpoczynałem w 1929 r. wykłady astronomii na Uniwersytecie Poznańskim zwróciłem od razu uwagę na młodego studenta, pilnego słuchacza, którego znajomość przedmiotu, dyskusje, stawiane pytania i uwagi wskazywały na nieprzeciętną zdolność i umiłowanie astronomii. Wówczas to Obserwatorium tworzyło swe kadry asystentów. Zapropozowałem posadę młodszego asystenta Fryderykowi Koebckemu. Przyjął propozycję i od tego czasu związał się na całe swe pracowite życie z Obserwatorium Astronomicznym Uniwersytetu Poznańskiego.

Duże zdolności matematyczne, żarliwość i biegłość w zawitych rachunkach astronomicznych predystynowały Go na kierownika powstałego przy Obserwatorium Biura Rachunkowego, które wyspecjalizowało się w rachunkach tzw. pierwznych oraz semi-definitywnych orbit komet. Takie orbity były obliczane przez Biuro w rekordowym tempie dzięki stosowaniu krakowińskich metod Prof. Banachiewicza. Wyniki osiągnięte zwróciły na siebie uwagę astronomów-rachunkowców i przyniosły Obserwatorium reputację ośrodka obliczeniowego orbit kometarnych. Należąc do tych prac rachunkowych były badania teoretyczne. Tak powstał szereg rozpraw młodego Koebckiego, wśród których znajdujemy prace o doniosłym znaczeniu naukowym, np. badania nad wielokrotnym rozwiązaniem w zagadnieniu parabolicznym, obliczenie paraksy Księżycy, krytyka dzieł Poene-Wronskiego. Prace te przyniosły Mu rozgłos i stały się Jego powojną w astronomii polskiej i światowej. Był to okres hajnego rozkwitu Obserwatorium Poznańskiego, które wywalożyło sobie w krótkim czasie należne miejsce w szeregu placówek astronomicznych ówczesnego świata naukowego. Fryderyk Koebckie brał aktywny udział w tych ambitnych, niemał pionierskich pracach i Jego imię jest ściśle związane z rozwojem Obserwatorium. Prace teoretyczne, rachunkowe i obserwacyjne przepływały się w nieustannym cyklu rozwiązywania zagadnień naukowych. Z całym zapędem młodości brał On udział w międzynarodowej kampanii długościowej w 1933 r., w pracach polskiej ekspedycji do Umaka na całkowite zakłócenie Słońca w czerwiec 1936 r. fotografowane krakowską metodą chronokinematograficzną. W tym okresie powstała Jego praca doktorska o zastosowaniu krakowińców w astronomii.

Wybuch wojny w 1939 r. przerywa tak pięknie zapowiadającą się działalność naukową młodego doktora. Fryderyk Koebckie zostaje wysiedlony z rodzinną pod Radom, gdzie musi pracować w jednym z majątków.

Obserwatoria astronomiczne na terenie Generalnej Guberni były jedynymi wyspami polskiej myśli naukowej wśród szalejącego, wozbranego morza teutońskiego. Staro Obserwatorium Krakowskie, opróżnione stawań swej wiekowej tradycji i wielkim nazwiskiem naukowym ówczesnego swego dyrektora, stawało skutecznie czło zakusom władz okupacyjnych General-Gouvernement. W Obserwatorium Krakowskim po powrocie Prof. Banachiewicza z obozu Sachsenhausen rozpoczęła się intensywne prace polskich astronomów. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności udało się zespołowi krakowskiemu obronić górską stację Obserwatorium Krakowskiego na szczycie Lubomic w Deskidoch i wysunąć na kierownika placówki Dra Fryderyka Koebckie. Na tej izolowanej od świata placówce spędził On dwa lata na pracach obserwacyjnych i rachunkowych. Na pozór spokojne życie na szczycie górskim było jednak zakłócanie echem wypadków wojennych. Na stację zagląдали od czasu do czasu „chłopcy z lasu”, co było powiązane z dużym ryzykiem dla jej mieszkańców. Dr Koebckie wykazał dużo opanowanie i odwagę, idąc z pomocą ludziom ukrywającym się przed Gestapo. Ukrywał On w przeciagu długich dni spadochronowego skoczka angielskiego poszukiwanego przez Niemców.

Po zakończeniu wojny Dr Koebckie wrócił do Obserwatorium Poznańskiego i włączył się w nurt prac naukowych i dydaktycznych.

Zorganizował wspólnie z Dr Hutnikiem nowoczesną służbę czasu i brał żywy udział w budowie zegarów kwarcowych. Pozwoliło to Obserwatorium zająć 15 miejsce w szeregu 30 obserwatoriów świata, instrumentalnie i materiałnie świetnie wyposażonych.

Dr Koebcke uzyskał tytuł doktora w 1954 r. a profesora 4 lata później. W roku 1956/1959 piastował godność dziekana Wydziału Matematyki-Fizyki-Chemii, następnie zaś był prorektorem UAM w przeciągu dwu kadencji. Był członkiem Komitetu Astronomicznego PAN, Międzynarodowej Unii Astronomicznej, Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Brał udział w 11 Wszelchwiązkowej Konferencji Astronomicznej w Leningradzie w 1954 r., a także w otwarciu odbudowanego Obserwatorium w Polkowic. Brał również udział w międzynarodowych kongresach: Międzynarodowej Unii Astronomicznej w Sztokholmie w 1938 r. i Międzynarodowej Unii Geodezyjno-Geofizycznej w Rzymie w 1948 r. w charakterze delegata PAN, a także uczestniczył w sesji kopernikańskiej PAN w Warszawie w 1953 r.

Latem powojennie były okresom intensywnej działalności naukowej Prof. dr Fryderyka Koebcke. Prace teoretyczne i rachunkowe dotyczyły licznych zagadnień. Wśród nich wyróżniają się badania nad orbitą komety Giacobini i związanym z nią wspomnianym zjawiskiem deszczu meteorów obserwowanym w Poznaniu w dniu 10 października 1946 r. Dalej wymienić należy prace nad nierównością brzegu Księżyca, nad orbitą komety Eclmca, nad wyznaczeniem promienia cienia Ziemi z obserwacji zaćmień księżycowych, nad metodą oszkowania równania przewodnictwa cieplnego, nad wyznaczeniem odległości gwiazd z uwzględnieniem międzygwiazdowej absorpcji oraz prace teoretyczne nad sztucznymi satelitami Ziemi i wiele innych. Wszystkie one świadczą o rozległych zainteresowaniach Autora, o głębokiej jego erudycji i umiejętności jasnego stawiania problemów i mistrzowskiego ich rozwiązywania.

Prof. Fryderyk Koebcke był wysoko ceniony przez specjalistów, a szanowany i lubiany przez młodzież, której zawsze chętnie pomagał radą i wskazówką. Był osobnikiem skromności i często pomijał swe własne zasługi.

Nauka traci w osobie Prof. Fryderyka Koebcke'go uczonego wyświeconego: klasy, Uczelnia - oddanego sprawie nauki i dydaktyki profesora, koleżkę - dobrego przyjaciela, młodzież - nauczyciela i wychowawcę. Pamięć o Nim będzie żyła wśród nas, a jego zasługi dla astronomii nie przemiją nigdy.

Kloto, Laocöas i Atropos poplątały nici żywota i zacięły rolę dramatis personarum; to On powinien być pochwalany za swój pogrzebie, a nie odwrotnie.

Zegnaj, Drogi Kolego, niech wieczna noc przyniesie ukajenia Twoim cierpieniom, których ci nie oszczędził ślepy los w ostatnich miesiącach Twojego pracowitego żywota. Niech promienie dalekich gwiazd świecą nad Twoją ziemską mogiłą!

Rodzinnie Zmarłego składam wyrazy głębokiego współczucia, które wszystkich obecnych jednoczy w tej smutnej przykrości.

Boże Fickowski

Prof. Dr Fryderyk Koebeke (1909—1969)

4 lutego 1969 roku w Poznaniu zmarł po długiej i ciężkiej chorobie Prof. Dr Fryderyk Koebeke — były kierownik Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu.

F. Koebeke urodził się 14 października 1909 roku w Odolanowie w woj. poznańskim. Szkołę średnią ukończył w Kalwiczach i w roku 1929 rozpoczął na Uniwersytecie Poznańskim studia początkowo matematyki wkrótce przenosząc się na astronomię. Pracę w Obserwatorium Poznańskim podjął jeszcze przed ukończeniem studiów. Zajęcia F. Koebeckiego koncentrują się głównie wokół mechaniki nieba i zagadnień astronomicznych. Jego pierwsze prace dotyczą przede wszystkim wyznaczania orbit komet i meteorów oraz ich efermeryd. W tych, głównie rachunkowych, pracach z powodzeniem stosuje rachunek krzywoliniowy co doprowadza Go do rozprawy doktorskiej pt. „O zastosowaniu krzywoliniowości w astronomii”. W latach okupacji wysiedlony z Poznania początkowo czynnie uczestniczył w tajnym nauczaniu młodzieży a od roku 1942 pracuje w Obserwatorium Krakowskim najpierw jako kierownik stacji obserwacyjnej na Łysinie w Beskidach a od 1944 roku w Krakowie. W marcu 1945 roku wraca do Poznania i wspólnie z Prof. Dr J. Wętkowskim organizuje i uruchamia działalność Obserwatorium Poznańskiego. Wśród prac powojennych wspo-

12/1969

URANIA

345

mniej wypadła rachunki dotyczące orbity komety Giacobini, które umożliwiły obserwację w Poznaniu w roku 1946 wspomnianego roju meteorów związanego z tą kometą, prace nad nierównością brzozy Łączy Księżyc, wyznaczanie promienia słońca Ziemi z obserwacji zaćmień Księżycu i wreszcie, w ostatnich już latach, prace teoretyczne dotyczące sztucznych satelitów Ziemi. F. Koebeke był jednym z inicjatorów i organizatorów służby czasu w Poznaniu, która jest obecnie kontynuowana w Astronomicznej Stacji Szerokościowej PAN w Borowcu koło Poznania. W 1954 roku F. Koebeke uzyskuje tytuł docenta, a w 1958 profesora. Na Uniwersytecie Poznańskim pełni szereg odpowiedzialnych funkcji m. in. dziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii oraz prorektora do spraw nauczania a w następnej kadencji do spraw nauki.

Głębsza erudycja Prof. Koebeckiego oraz jego cechy charakteru, wśród których podkreślić należy wyjątkową skromność oraz oddanie i życzliwość w stosunku do współpracowników, kolegów i uczniów sprawowały nieraz do Poznania dla zasięgnięcia opinii, zawsze świetnych rad i wskazań wielu spośród młodzieży nieustannie w Polsce adeptów mechaniki nieba. Mimo ciężkiej szczególnie w ostatnich latach choroby służył im nieprzerwanie. Jego śmierć jest dotkliwą stratą dla nauki.

Cześć Ich pamięci!

Miejskie Gimnazjum
matematyczno-przyrodnicze
w Katowicach.

Katowice, dnia 18 czerwca 1928 r.

L. dz. 742/28

Dot.

Tymczasowe Zaświadczenie.

Dyrekcja Miejskiego Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego w Katowicach zaświadcza, że Fryderyk K o e b e c k e urodzony dnia 14 października 1909 r. w Odolanowie, wyznania rzymsko-katolickiego, zdał egzamin dojrzałości w tutejszym zakładzie dnia 18 czerwca 1928 r.

N. F. Gauer, dyr. gim.

in libris metr. parochiae *Odolanowicensis*
wyciąg z ksiąg kościelnych kat. kościoła parafialnego w *Odolanowie*

Testimonium baptismi. — Świadcstwo chrztu.

Cognomen et Nomen. Nazwisko i imię.	Nomen Parentum. Imiona rodziców.		Religio. Religia.	Locus nativitatis Miejsce urządzenia.	Nativitas Urządzenia		Baptismi Chrztu		Patrimi. Chrzestni.	
	Pater. Ojciec.	Mater. Matka.	Pater. Ojciec.	Mater. Matka.	Dies. Data.	Mensis. Miesiąc.	Annus. Rok.	Dies. Data.	Mensis. Miesiąc.	
<i>Fritz Julius Gauer</i>	<i>Fritz</i>	<i>Maria</i>		<i>Odolanów</i>	<i>14</i>	<i>X</i>	<i>1909</i>	<i>18</i>	<i>VI</i>	
<i>Jan, Stefan</i>	<i>Robert</i>	<i>Jeruzimska</i>								

In quorum fidem sigillo Ecclesiae notione manu propria subscripto.
Zgodność wyciągu niniejszego z listą księgową poświadczam się.

Odolanów dnia *1 lipca* 1928 r.

K. H. H.

FRIEDENSHÜTTE SPÓŁKA AKCYJNA

Kapitał główny: Katowice, Żelazna 3. — Telef. Nr. 294-997, 1495, 1721. Dla hut: Kattowitz, Huta Nr. 140-125, dla Innych: Kattowitz, Huta Nr. 420, 400, 421.
Adres telegraficzny: FRIEDENSHUTTE, KATOWICE. Konto oszczędności: Oddział F. K. G. Katowice (Nr. 121/22).
Konta bankowe: Bank Śląski, Kramiec: Bank Gospodarstwa Krajowego, Katowice; Bank Śląski, Katowice; Dresdner Bank, Katowice; Deutsche Bank, Berlin.

Nr.

NOWY BYTOM, d. 31. sierpnia 1928

Oddz.

Główny Śląsk

Dotyczy:

Ś w i a d e c t w o .

Mniejszom stwierdzamy, że pan K o o b k e
Friedrich, urodzony dnia 14.X.1909 w Odolanowie, pracował ja
praktykant w naszym warsztacie tokarskim od dnia 4.VIII.28 do
dnia 16.VIII.28 oraz w koksowni od dnia 17.VIII.28 do dnia
31.VIII.28.

Pan Koebke starał się pilnie w czasie swej
praktyki o pozyskanie wiadomości praktycznych. »»»

Zarząd hut.

Nova / 156 ex 1924

NOS RECTOR ET DECANUS
FACULTATIS *Scientiarum*
IN UNIVERSITATE POSNANIENSI
LECTURIS SALUTEM IN DOMINO!

Nobis ac manifestum esse volumus omnibus et singulis,

Dominum (am) *Wladyslaw Haebele*

orientalem (am) *Boleslaw*

anno *1924* in Albo Universitatis Posnaniensis Facultatis

Scientiarum rite relatum (am) usq.

id, quod macte propria et sigillo Universitatis presentibus
adpresso testatur.

Posnaniae, die *3* mensis *septembris* Anno 1924.

RECTOR UNIVERSITATIS

Wladyslaw Haebele
DECANUS FACULTATIS

Podjzina wiazaneczny daktact.

Fr. Kwiecie

POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA
 Wojskowi Wojsk Powiatowych
 Powiat KROTOSZYŃSKI
 URZĄD SIŁNIE CYWILNEGO
 w Krotoszyń-Obw. Miejski
 Nr. 46 1932

Odpis skrócony aktu małżeństwa

Zaświadczam, że Fryderyk Juliusz Jerzy Eufemiusz Koebcke, asystent
 urodzony dnia osiemnastego października tysiąc-
 dziewięćset dwudziestego - 1909 roku w Opatowie -
 z ojca Fryderyka Koebcke - - - - - małżonką Marii z Szumskich -
 Ariela Cypryjskiej, - - - - - nauczyciela -
 urodzona dnia trzynastego kwietnia tysiąc dziewięćset jedenastego
 - - - - - 1911 roku w Krotoszyń -
 z ojca Antoniego Cyharski - - - - - małżonką Stanisławy z Górniewicz
 zamieści akt małżeński w dniu jedynastego sierpnia (11.8.)
 tysiąc dziewięćset trzydziestego trzeciego - - - - - 1933 roku
 w Krotoszyń - - - - -

Krotoszyń dnia 8 lutego 1960 r. Starosta
 Urzędu Siłn. Cywilnego
 [Signature]
 Pełnomocnik

MSW 13 - CWS - form. 124/34
 110 - 124 - 11.19 - 01.00 - Pop. pisma. Kt. IV A/10 z

Polizeiliche Anmeldung - Policijne zameldowanie

15.4.1934

Submistrung Gen. Kacimierz

NACE	Vatername	Geburtsort		Geburtsdatum	Geburtsort	Militär	Militär	Militär	Militär	Militär	Militär	Militär	Militär
		Ort	Datum										
Koebcke	Maria	13	1911	Krotoszyń	pol.	Pol.	verh.	Pol.	Polen				
Koebcke	Kacimierz	4	1933	Polen	pol.	pol.	-	-	Polen				

Art der Verbindung: ...
 Datum der Anmeldung: 15.4.1934
 Unterschrift: [Signature]
 Ort: Krotoszyń

BIURO
UNIWERSYTETU
DEKANATU

Poznań, dnia 9 sierpnia 1937 r.

587.

Do

pana D-ra Fryderyka Kobkego

na ręce Pana Dziekana
Wydziału matematyczno-przyrodniczego

w Poznaniu

W imieniu Senatu Akademickiego Uniwersytetu Poznańskiego i na wniosek Pana Dziekana Wydziału matematyczno-przyrodniczego z 18.VI.1937 r. Nr. 896 mianuję Pana adiunktem-asystentem-starszym przy Katedrze Obserwatorium Astronomicznym w pełnym wymiarze godzin na czas od 1 września 1937 r. do końca sierpnia 1939 r. i przyznaje Panu uposażenie grupy III ~~zocznika I~~ przewidziane ustawą z 9. X. 1923 (Dz. Ust. Nr. 110 poz. 454) w wysokości 338 zł miesięcznie.

[Signature]
Sektor

UNIVERSYTETU
POZNAŃSKIEGO

Poznań, dnia 11. lipca 1945r.

Nr 4416/45.....

Do

Obywatela Dr. Fryderyka Kosbkiego
na ręce Obywatela Dziekana Wydziału Matem.-Przyrodniczego

w Poznaniu

Na wniosek Obywatela Dziekana Wydziału
Matem.-Przyrodniczego z dnia 6.7.45. L. 630/45. ninaję
Obywatela

A D I U N I T Z N

przy Katedrze Astronomii Uniwersytetu Poznańskiego o
pełnym wymiarze godzin, na czas od 1. marca 1946. do
1. marca 1948. i przysługując uposażenie grupy VII. prze-
widziane ustawą z dnia 28.10.1933/Dz. U. R. P. Nr. 66 poz.
688/.

R e k t o r

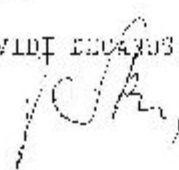
Stwierdzam, że Obyw. Dr. Fryderyk
Kosbki objął stanowisko adiunkta
przy Kat.-Astronomii z dn. 1.3.45.

R e k t o r

Delegat
Wydziału Matem.-Przyrodni.
L. 4416/45.
wpł. 13.7.45

VLDI EDWARDS

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI

Nr 523/18.

Komisja ASTROFIZYCZNA Polskiej Akademii
Umiejętności w Krakowie postanowiła zaprosić Szanownego Prof. Pał. do udziału
w swych pracach, co Wydział Matematyczno-Przyrodniczy
zatwierdził uchwałą z dnia 4 CZERECIA 1943 (§ 10 Statutu).

Zawiadamiając o tym, podniemiemy zarazem, iż wskutek powyższej uchwały
prysługiwać będzie Szanownemu Prof. Pał. tytuł Współpracownika Komisji
..... ASTROFIZYCZNA Polskiej Akademii Umiejętności
(§ 21 b. Regulaminu Akademii) i prawo do odbierania wydawnictw tej Komisji.

W Krakowie, dnia 17 września 19 43.

Prof. F. Nowakowski
Przewodniczący Komisji

Prof. J. Armbruster
Sekretarz Wydziału

J.P.

Dr Fryderyk Kościński

w Poznańcu

REKTOR
UNIwersytetu
POZNAŃSKIEGO

Poznań, dnia 19 lutego

1948 r.

N. R. 523/48 M/B.

Sprawa: zatrudnienia.

Obywatel

dr. Fryderyk Kocanko
przez Delegata Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego U.P.,
W. K. S. J. S. J.

Powołuję Obywatela za jego zgodą do pracy w Uni-
wersytecie Poznańskim na okres od dnia 1.9.1947 r. do dnia
31.8.1948 r. w charakterze kontraktowego wykładowcy (podci-
ny katedry) na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym U.P. z zakresu
mechaniki liczbowej, za warunkach określonych w umowie
zawieszanej drukowaną w załączeniu nr 1 do rozporządzenia
Ministra Oświaty z dnia 24.10.1947 r. Nr. 1900-20721/47
w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szko-
lach, zakładach i kursach podległych Ministerstwu Oświaty,
a w szczególności:
1) w obowiązku pełnienia zajęć w wymiarze 8 godz. tygodniowo
i 2 godz. ćwiczeń tygodniowo w okresie I. i II. trymestru
roku akademickiego 1947/48,
2) wynagrodzeniem za godzinę w wysokości przewidzianej do-
tych wymienionym rozporządzeniem Ministra Oświaty.

T. Trautman
Rektor

5.9.48
5.9.48
5.9.48
5.9.48
5.9.48

REKTOR
UNIWERSYTETU
POZNAŃSKIEGO

Poznań, dnia 16 października 1950r
ul. Wajdy 28/29

L. J. Dz. Cs. 10752, 53 4/3.

Do

Obywatela dr Fryderyka Koebche
adiunkta
przy Obserwatorium Astronomicznym
na ręce Obywatela Dziekana Wydziału Matem.-Przyrodniczego

Na podstawie art. 73 dekretu z dnia 28.10.1947r.
o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego /Dz. Ustaw Nr.
66 poz. 415/ i uchwały Rady Wydziału Matem.-Przyrodniczego
z dnia 21.6.50r. przadać ważność nominacji Obywatela
na stanowisko

A D I U N K T A

przy Obserwatorium Astronomicznym do dnia 31 sierpnia
1951r.

Dotychczasowy wymiar obowiązków i uposażenia pozostają
bez zmiany.

H. Jankowski
Rektor

1985 18.10.50

VIDI
KONCORD

R. Jankowski

CENTRALNA KOMISJA KWALIFIKACYJNA
DLA PRACOWNIKÓW NAUKI

Nr GK-III-2a-246/54

Warszawa, dn. 31 stycznia 1954 r.

Obywatel
Dr. FRYDERYK KOCIECKI
Uniwersytet Poznański

w P o z n a n i u

Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki
Uchwała z dnia 20 grudnia 1954 r. na zasadzie art. 47
ust.2 i art.49 ust.1 i 3 Ustawy z dnia 19 grudnia 1954
roku o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki,
przyznała Obywatelowi tytuł naukowy

D O C E N T A

Przewodniczący
Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej
dla Pracowników Nauki

57
A. Rapaacki

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

Poznań, dnia 8 listopada 1950 r.

L. A. 5/56

WYDZIAŁ Matematyczny - Przyrodniczy POZNAŃSKIEGO
TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK MA ZASZCZYT UWIADOMIĆ, ŻE W DNIU
24 października 1950 roku
NA WNIOSEK KOMISJI Matematyczno-Przyrodniczej
WYBIRAŁ PAN⁴ CZŁONKIEM TEJ KOMISJI.

SEKRETARZ GŁÓWNY

Witkowski
PRZEWODNICZĄCY WYDZIAŁU

Witkowski
PRZEWODNICZĄCY KOMISJI

Tan...

Dr. Fryderyk Hoelke

in Poznaniu

CENTRALNA KOMISJA KWALIFIKACYJNA
DLA PRACOWNIKÓW NAUKI

Nr. 01. III-23-143/58

Warszawa, dn. 14 kwietnia 1958 r.

Obywatel
dr Fryderyk Koebeko
d o c e n t
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

w P o z n a n i u

Centralna Komisja Egzaminacyjna dla Pracowników Nauki
uchwałą w dniu 26 marca 1958 roku na podstawie art. 94
ust. 2 i art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 15 grudnia
1951 roku o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki
/ Dz.U. z 1956 r. nr 45, poz. 205 / - przyznała Cywile-
talowi tytuł naukowy

P R O F E S O R A N A D Z W Y C Z A J N E G O

Przewodniczący
Centralnej Komisji Egzaminacyjnej
dla Pracowników Nauki

St. Szkiełkowski

Prof. dr Stefan Szkiełkowski

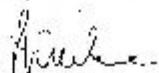
20/1111

Ż y c i o r n i c a .

Urodziłem się dnia 14.XI.1909 r. w Odolanowie Wlkp. pow. Ostrów, jako syn Fryderyka i Marii z d. Łuzowskiej. Ojciec był sekretarzem powiatowym w Odolanowie a od r. 1912 w Krotoszynie. Pierwsze nauki pobierałem w Szkole Powaszechnaj w Krotoszynie, a od r. 1918 w gimnazjum w Krotoszynie. W 1922 r. rodzice przenieśli się do Rudy Śląskiej, gdzie ojciec objął funkcję dyrektora biurowego Wydziału Powiatowego nowo utworzonego dla powiatu rudzkiego. Uczęszczałem wtedy do gimnazjum najpierw klasycznego potem matematyczno-przyrodniczego w Katowicach. W r. 1928 zdałem egzamin dojrzałości w Katowicach. Pierwotnie zamierzałem poświęcić się hutnictwu i w związku z tym odbywałem praktykę w Hucie Żokaju. Blizsze zapoznanie się z warunkami pracy w ówczesnym przemyśle śląskim skłoniło mnie do zrezygnowania z pracy w hutnictwie, wobec czego zapisałem się na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Poznańskiego w r. 1928. W 1929 r. wstąpiłem do Korporacji Surma, w której pozostałem dalej więcej do r. 1932. Od r. 1931 pracowałem w Obserwatorium Astronomicznym w charakterze asystenta wolontariusza, a od stycznia 1933 r. w charakterze zastępcy asystenta. W marcu 1933 r. zdałem egzamin magisterski z zakresu astronomii. W sierpniu 1933 r. ożeniłem się z Anielą Cybińską, nauczycielką w Żninie. W r. 1935 i kwietnia uzyskałem dyplom dr. filozofii z zakresu astronomii. W czerwcu 1936 r. wyjechałem na ekspedycję Ziemienia Słońca do Omska (ZSRR), gdzie przebywałem ca miesiąc zwiedzając po drodze Moskwę. W latach 1936-1939 pracowałem nad tworzeniem w Poznaniu ośrodka szkoleniowego awionomicznej nawigacji lotniczej przy ówczesnym III pułku Lotniczym w Poznaniu. Prace te ustatkowały w końcu na wartywnym punkcie wobec negatywnego ustosunkowania się dowództwa lotnictwa w szczególności gen. Rajskiego. W r. 1937 i września zostałem mianowany adiunktem Obserwatorium Astronomicznego U.P. W r. 1938 zostałem delegowany na Zjazd Światowej Akademii Astronomicznej do Sztokholmu. Po wybuchu wojny w marcu 1940 zostałem wywieziony do G.G. do Janowca nad Wisłą. W kwietniu 1940 r. przeniesłem się na majątek Janowice, gdzie rozpocząłem wraz z żoną nauczanie młodzieży w wieku szkolnym i uniwersyteckim. Od maja 1942 r. przeniosłem się na propozycję Prof. J. Witkowskiego na stację astronomiczną na Lubomirze w pow. myślenickim, w charakterze obserwatora, gdzie przebywałem do marca 1944 r. Od marca 1944 r. zostałem przeniesiony do Obserwatorium Krakowskiego, gdzie pozostałem do 1 marca 1945 r. Od 1 marca 1945 r. objąłem dawne stanowisko adiunkta w Obserwatorium Astronomicznym U.P. W r. 1953 wstąpiłem do PZPR. W grudniu 1954 r. uzyskałem tytuł docenta. W maju 1954 r. brałem udział w obsłudze Obserwatorium Pułkowskiego, przez konferencję astronomicyczną w Leningradzie w ramach

delegacji P.S., a we wrześniu tegoż roku w Zjeździe Międzynarodowej
Unii Geofizycznej w Rzymie. Od r. 1955 jestem członkiem Komisji Gwa-
stwu Międzynarodowej Unii Astronomicznej. Dorobek naukowy obejmuje 72
prace i 100, tytuły drukowane.

Poznań, dnia 16.X. 1958.

Fryderyk Koebeke.

MINISTER
EDUKACJI I WYŻSZEJ SZKOŁY

Warszawa, dn. 16.12.1962 r.

Nr 173-22.1.1962

Obywatel
dr Fryderyk Koebke
profesor nadzwyczajny
Uniwersytetu
im. Adama Mickiewicza

w Poznaniu

Składam Obywatelowi Profesorowi gratulacje z okazji
wybrania Go w dniu 5 maja 1962 r. na Prorektora Uni-
wersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Jednocześnie dziękuję Obywatelowi Profesorowi za do-
tychczasowy wkład pracy na tym stanowisku i życzę
Mu uzyskania dalszych jak najlepszych wyników pracy
w zakresie podnoszenia poziomu naukowego Uniwersy-
tetu, rozwoju każdej nauki i kształcenia młodzieży.

MINISTER

